

# **KADERBRIEF BEGROTING 2026**





## INHOUDSOPGAVE

|                                                                                                                                         |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Inhoudsopgave .....                                                                                                                     | 4  |
| Inleiding .....                                                                                                                         | 5  |
| A. Actueel financieel kader Programmabegroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029 inclusief onvermijdelijke majeure ontwikkelingen ..... | 6  |
| B. Risico's en kansen .....                                                                                                             | 9  |
| C. Algemene uitkering uit het gemeentefonds .....                                                                                       | 10 |
| D. Financieel technische uitgangspunten .....                                                                                           | 11 |
| Bijlagen.....                                                                                                                           | 13 |
| Bijlage 1 In beeld gebrachte inhoudelijke ombuigingsmaatregelen die nog niet ingezet zijn .....                                         | 13 |

## INLEIDING

Voor u ligt de Kaderbrief voorafgaand aan de Begroting 2026. Gelet op de grote onzekerheid over de toekomstige gemeentefinanciën zijn wij zoals vorig jaar reeds met u besproken, intensief op zoek gegaan naar dekkingsmogelijkheden om de Begroting vanaf 2029 sluitend te krijgen.

Met deze Kaderbrief schetsen wij een beeld hoe tot een financieel sluitend meerjarenperspectief gekomen kan worden. Allereerst zien wij nu een aantal financieel technische mogelijkheden (regel 12 uit de tabel op pagina 2), die zoals het er nu naar uitziet vanwege een gunstige prognose van de Voorjaarsnota van het Rijk, afdoende zullen zijn om onze begroting 2026 tot en met 2029 reëel en structureel sluitend te krijgen.

Een lijst met ombuigingsmaatregelen die in beeld zijn gebracht, maar die wij als college nu derhalve niet noodzakelijk achten, treft u aan in bijlage 1.

De meicirculaire van het Rijk zal duidelijk maken of bijvoorbeeld de compensatie van het Rijk voor inflatie en cao-stijgingen de werkelijke prijsontwikkeling zullen dekken. Als dit onverhoopt niet het geval is, kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn. Eventuele aanvullende maatregelen zullen in dat geval bij de Begroting 2026 aan u worden voorgelegd. Met het groot aantal in beeld gebrachte bezuinigingsmaatregelen wordt uw gemeenteraad een mogelijkheid geboden een andere afweging te maken als u dat wenselijk of noodzakelijk acht.

### *Inhoud Kaderbrief*

Deze Kaderbrief geeft inzicht in de bestaande financiële kaders voor de Begroting 2026 en meerjarenraming 2027–2029. In onderdeel A is het actuele financiële perspectief, inclusief een inschatting van onvermijdelijke majeure ontwikkelingen, in beeld gebracht. In dit perspectief hebben wij de financieel technische maatregelen verwerkt (regel 12) en een voorzichtige inschatting gemaakt van de financiële effecten van de Voorjaarsnota Rijk (regel 13).

In onderdeel B gaan we in op de belangrijkste risico's en kansen. In onderdeel C geven we een specifieke toelichting op de ontwikkeling van het gemeentefonds. De financieel technische uitgangspunten voor het opstellen van de Begroting zijn opgenomen in onderdeel D.

In bijlage 1 hebben wij inhoudelijke ombuigingsmaatregelen in beeld gebracht die nu niet noodzakelijk lijken. Deze lijst biedt uw gemeenteraad een mogelijkheid om desgewenst andere afwegingen te maken bij het vaststellen van de Begroting 2026.

# A. ACTUEEL FINANCIËEL KADER PROGRAMMABEGROTING 2026 EN MEERJARENRAMING 2027-2029 INCLUSIEF ONVERMIJDELIJKE MAJEURE ONTWIKKELINGEN

De basis vormt de saldi van bestaand beleid meerjarenraming van de Begroting 2025, de (concept) 1e Tussenrapportage 2025 inclusief structurele effecten uit (concept) Jaarrekening 2024.

| Omschrijving                                                                                         | Kader             | Prognose Meerjarenraming<br>2027 - 2029 |                   |                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------|-------------------|-------------------|
|                                                                                                      | Begroting<br>2026 | 2027                                    | 2028              | 2029              |
| <b>Saldo primaire begroting 2026-2029</b>                                                            | <b>-5.509.200</b> | <b>-4.324.000</b>                       | <b>-2.978.700</b> | <b>-1.740.400</b> |
| 1. Resultaat 1e Tussenrapportage 2025 incl. structurele effecten Jaarrekening 2024                   | -69.300           | -140.500                                | 36.300            | 170.000           |
| <b>Saldo begroting 2026-2029 na wijziging</b>                                                        | <b>-5.578.500</b> | <b>-4.464.500</b>                       | <b>-2.942.400</b> | <b>-1.570.400</b> |
| 2. Nog te verwerken raadsbesluiten in 2025                                                           | -432.600          | -487.800                                | -447.100          | -648.600          |
| <b>Saldo na wijziging 1e tussenrapportage 2024</b>                                                   | <b>-6.011.100</b> | <b>-4.952.300</b>                       | <b>-3.389.500</b> | <b>-2.219.000</b> |
| <i>Prognose onvermijdelijke en majeure ontwikkelingen:</i>                                           |                   |                                         |                   |                   |
| 3. Indexering gemeente inclusief effect indexering op investeringen                                  | -1.600.000        | -1.650.000                              | -1.700.000        | -1.750.000        |
| 4. Cao-ontwikkeling o.b.v. onderhandelingsakkoord 1 april 2026 t/m 1 april 2027                      | -600.000          | -975.000                                | -975.000          | -975.000          |
| 5. Bijdrage De Bedrijfsvoeringspartner (DBP) cf. begroting 2026                                      | -380.000          | -305.000                                | -225.000          | -225.000          |
| 6. Algemene uitkering accres - prognose compensatie (prijs)index-loon uit Voorjaarsnota Rijk         | 3.850.000         | 3.810.000                               | 3.710.000         | 3.700.000         |
| 7. Trendmatige verhoging OZB                                                                         | 380.000           | 385.000                                 | 390.000           | 395.000           |
| 8. Gemeenschappelijke regelingen (GGD, GRJR, VRR, DCMR, CJG en SVHW)                                 | -1.178.000        | -1.178.000                              | -1.178.000        | -1.178.000        |
| 9. Beheerplan civiele kunstwerken (raadsvoorstel volgt)                                              | -104.000          | -104.000                                | -146.000          | -104.000          |
| 10. Doortrekken Transitieplan Ridderkerk 2024 voor de jaren 2028 en 2029                             | 0                 | 0                                       | -550.000          | -550.000          |
| 11. Organisatie ontwikkeling Bedrijfsvoering Ridderkerk                                              | -120.000          | -120.000                                | -120.000          | -120.000          |
| <i>Totaal onvermijdelijke en majeure ontwikkelingen</i>                                              | <i>248.000</i>    | <i>-137.000</i>                         | <i>-794.000</i>   | <i>-807.000</i>   |
| <b>Prognose saldi Begroting 2026-2029</b>                                                            | <b>-5.763.100</b> | <b>-5.089.300</b>                       | <b>-4.183.500</b> | <b>-3.026.000</b> |
| 12. Financieel technische maatregelen (stelposten) te verwerken in de Begroting                      | 3.720.000         | 3.620.000                               | 3.540.000         | 3.440.000         |
| 13. Prognose Voorjaarsnota Rijk - gedeeltelijke demping ravijn en extra middelen Jeugd               | 3.800.000         | 3.500.000                               | 100.000           | 300.000           |
| <b>Prognose saldi na verwerking financieel technische maatregelen en prognose Voorjaarsnota Rijk</b> | <b>1.756.900</b>  | <b>2.030.700</b>                        | <b>-543.500</b>   | <b>714.000</b>    |
| 14. Verwachte inzet Algemene reserve in restant incidenteel tekort 2028                              | n.v.t.            | n.v.t.                                  | 543.500           | n.v.t.            |
| <b>Prognose saldi Kaderbrief t.b.v. Begroting 2026-2029</b>                                          | <b>1.756.900</b>  | <b>2.030.700</b>                        | <b>0</b>          | <b>714.000</b>    |

Hierna volgt een toelichting volgens de nummering van de tabel.

## 1. Resultaat 1e Tussenrapportage 2025 inclusief structurele effecten Jaarrekening 2024

In deze Kaderbrief is aansluiting gemaakt met 1e Tussenrapportage 2025 inclusief de structurele effecten vanuit de Jaarrekening 2024.

## 2. Nog te verwerken raadsbesluiten in 2025

| Omschrijving                                         | 2026            | 2027            | 2028            | 2029            |
|------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| a. Rentelasten Vredenhof en steunbermen              | -52.000         | -52.000         | -52.000         | -52.000         |
| b. Overname wegbeheer Noldijk en Gebroken Meeldijk   | -1.600          | -13.700         | -14.700         | -15.500         |
| c. Lokaal woonbemiddelingssysteem                    | -367.000        | -367.000        | -367.000        | -367.000        |
| d. IKC De Regenboog incl. vervangende huisvesting    | 7.500           | 13.900          | 54.700          | -146.900        |
| e. IKC De Piramide Centrum                           | -19.500         | -69.000         | -68.100         | -67.200         |
| <b>Totaal begrotingswijzigingen nog te verwerken</b> | <b>-432.600</b> | <b>-487.800</b> | <b>-447.100</b> | <b>-648.600</b> |

## 3. Indexering gemeente inclusief effect indexering op investeringen

We houden in de komende Begroting 2026 rekening met een indexering van 2,4% t.o.v. 2025 om daarmee inflatie-gevoelige budgetten, waaronder de subsidiebudgetten en investeringen, mee te laten

groeien met de stijging van de inflatie, conform de meest recente prognose Centraal Economisch Plan (CEP februari 2025) van het Centraal Plan Bureau (CPB).

#### 4. Cao-ontwikkeling o.b.v. onderhandelingsakkoord 1 april 2026 t/m 1 april 2027

Op basis van het recent afgesloten onderhandelingsakkoord stijgen de lonen met 7,6% over een periode van 2 jaar. In de Begroting van 2025 was al rekening gehouden met een stijging van 4,4%. Met deze aanvulling sluiten we financieel-technisch aan bij het cao-akkoord.

#### 5. Bijdrage De BedrijfsvoeringsPartner (DBP) conform Begroting 2026

Het gaat hierbij om de achtergebleven bedrijfsvoeringstaken in samenwerking met Barendrecht en Albrandswaard. Basis is concept Begroting DBP 2026 inclusief voorspelling cao (eveneens volgens het onderhandelingsakkoord), indexering, verwerkte bezuinigingen en overige autonome ontwikkelingen vanuit DBP, als volgt te specificeren:

| Bijdrage DBP 2026                  | 2026            | 2027            | 2028            | 2029            |
|------------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| a. CAO                             | -185.000        | -310.000        | -310.000        | -310.000        |
| b. Indexering                      | -85.000         | -85.000         | -85.000         | -85.000         |
| c. Verwerkte bezuinigingen 4,5%    | 403.000         | 597.000         | 597.000         | 597.000         |
| d. Overige autonome ontwikkelingen | -513.000        | -507.000        | -427.000        | -427.000        |
| <b>Totaal mutatie DBP</b>          | <b>-380.000</b> | <b>-305.000</b> | <b>-225.000</b> | <b>-225.000</b> |

#### 6. Algemene uitkering accres - prognose compensatie (prijs)index-loon uit Voorjaarsnota Rijk

In de komende meicirculaire 2025 zal een compensatie komen voor inflatie/indexering via het accres. We gaan voorlopig uit van een compensatie voor (prijs)index en loon volgens de prognoses uit de Voorjaarsnota van het Rijk. Deze wordt door ons nu uitgerekend op afgerond € 3,8 miljoen structureel, maar zoals aangegeven komt pas bij de meicirculaire definitieve duidelijkheid.

#### 7. Trendmatige verhoging OZB

Een trendmatige verhoging van de lokale woonlasten met niet meer dan het inflatiepercentage, is nog steeds ons uitgangspunt. Uitgaande van 2,4% hebben wij nu een inschatting opgenomen waarmee de OZB-opbrengst zal gaan stijgen. Deze opbrengst loopt licht op wegens toename van het aantal woningen en bedrijven.

#### 8. Gemeenschappelijke regelingen (GGD, GRJR, CJG, VRR, DCMR en SVHW)

Naast de in regionaal verband afgesproken indexering voor de 4 grootste GR-en (5,2%) hebben wij de GR-en in regionaal verband nadrukkelijk verzocht om met ombuigingsscenario's te komen. In de afzonderlijke GR-Begrotingen 2026 zal dit nader tot uiting komen, waarover u als gemeenteraad nog een zienswijze kan afgeven. Op dit moment houden wij rekening met de volgende ontwikkelingen:

| Omschrijving                                                   | 2026              | 2027              | 2028              | 2029              |
|----------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| a. GGD - indexering                                            | -27.500           | -27.500           | -27.500           | -27.500           |
| b. GRJR - indexering en volumeontwikkeling                     | -1.000.000        | -1.000.000        | -1.000.000        | -1.000.000        |
| c. VRR - indexering inflatiegevoelige posten en 4% bezuiniging | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| d. DCMR - indexering                                           | -65.700           | -65.700           | -65.700           | -65.700           |
| e. CJG - indexering                                            | -107.800          | -107.800          | -107.800          | -107.800          |
| f. SVHW - indexering en structurele bezuiniging                | 23.000            | 23.000            | 23.000            | 23.000            |
| <b>Ontwikkeling GR-en vanaf 2026</b>                           | <b>-1.178.000</b> | <b>-1.178.000</b> | <b>-1.178.000</b> | <b>-1.178.000</b> |

#### 9. Beheerplan civiele kunstwerken

Om de komende jaren het beheer en onderhoud voor civiele kunstwerken gestructureerd en effectief vorm te geven, is inmiddels een voorstel voor een beheerplan in roulatie gebracht. Dit plan brengt de financiële meerkosten voor de jaren 2025 – 2029 in beeld.

#### 10. Doortrekken Transitieplan Ridderkerk 2024 voor de jaren na 2027

Volgens het Raadsbesluit Transitieplan Ridderkerk (december 2024) zijn middelen beschikbaar gesteld t/m 2027. Het college ziet echter dat deze ook nog nodig zijn voor latere jaren. Om deze 'incidentele lasten' over de gehele periode te dekken is het voorstel om hiervoor bij het vaststellen van de Jaarrekening 2024 een specifieke dekkingsreserve te vormen. Bij punt 12 onderdeel a. van de toelichting is die dekking verwerkt.

#### 11. Organisatie ontwikkeling Bedrijfsvoering Ridderkerk

Om de bedrijfsvoering na de ontvlechting een goed vervolg te geven, is het nodig om hier meer en anders structuur in aan te brengen. Hiervoor is structureel € 120.000 nodig.

#### 12. Financieel technische maatregelen te verwerken in de Begroting

In de zoektocht naar financiële ruimte hebben wij ook onderzocht welke financieel technische maatregelen wij als gemeente nog kunnen doorvoeren. Het is van belang dat deze zogenaamde

'stelposten' goed onderbouwd zijn en dat ook de Provincie deze als reëel kan beoordelen in haar rol als toezichthouder. Voor de komende Begroting gaat het om de volgende meerjarige maatregelen:

| Omschrijving                                                   | 2026             | 2027             | 2028             | 2029             |
|----------------------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| a. Inzet dekkingsreserve ter dekking Transitieplan t/m 2029    | 530.000          | 530.000          | 550.000          | 550.000          |
| b. Vrijval kosten Nieuw Reijerwaard waardecreatie en beheer    | 1.440.000        | 1.440.000        | 1.440.000        | 1.440.000        |
| c. Stelpost onderuitputting BTW-compensatiefonds               | 750.000          | 750.000          | 750.000          | 750.000          |
| d. Onderuitputting kapitaallasten - doorschuiven investeringen | 1.000.000        | 900.000          | 800.000          | 700.000          |
| <b>Totaal meerjarige technische maatregelen</b>                | <b>3.720.000</b> | <b>3.620.000</b> | <b>3.540.000</b> | <b>3.440.000</b> |

### 13. Prognose Voorjaarsnota Rijk - gedeeltelijke demping ravijn en extra middelen Jeugd volgens Commissie van Wijzen

In de Voorjaarsnota van het Rijk wordt het 'ravijn' gedempt met € 400 miljoen structureel. Ook worden extra middelen toegekend voor Jeugd vanaf 2025 op basis van een structurele compensatie van 50% van het over 2024 vastgestelde gemeentelijke tekort. Daarnaast worden de besparingen, als onderdeel van de bestuurlijke afspraken over de Hervormingsagenda Jeugd, voor de jaren 2026 en 2027 verzacht. Over de tekorten 2023 en 2024 heeft het Rijk nog niets toegezegd. Vanaf 2028 is er geen verzachting opgenomen voor de besparingen op basis van de Commissie van Wijzen en gaat het Rijk zelfs uit van nieuwe besparingsopbrengsten, waardoor de middelen vanaf 2028 weer terugvallen. Omdat wij nog een (restant) stelpost Jeugd in onze Begroting hebben opgenomen, ramen we deze af. De prognose is als volgt uit:

| Omschrijving                                                        | 2026             | 2027             | 2028           | 2029           |
|---------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|----------------|----------------|
| Demping terugval gemeentefonds - € 400 milj. Structureel vanaf 2026 | 1.000.000        | 1.000.000        | 1.000.000      | 1.000.000      |
| Verwachte (voorlopige) mutaties Jeugdzorg                           | 3.500.000        | 3.100.000        | -300.000       | -100.000       |
| Af: aframes opgenomen (restant) stelpost Jeugd in onze begroting    | -700.000         | -600.000         | -600.000       | -600.000       |
| <b>Totaal verwachte mutaties mei 2025 op basis van VJN Rijk</b>     | <b>3.800.000</b> | <b>3.500.000</b> | <b>100.000</b> | <b>300.000</b> |

### 14. Inzet Algemene reserve in restant incidenteel tekort 2028

Om een geprognosticeerd tekort over 2028 te dekken zullen wij de Algemene reserve incidenteel aanspreken. Dit is volgens het toezichtskader van de Provincie toegestaan. Uiteraard nemen wij hierbij in ogenschouw de kaders zoals vastgelegd in onze nota Reserves en Voorzieningen en vastgesteld door uw gemeenteraad op 10 april jongleden.

## B. RISICO'S EN KANSEN

### Wettelijke wijzigingen

#### *Participatiewet in Balans*

De wet Participatiewet in Balans richt zich op het versterken van de participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en op het bieden van een toereikend en zeker bestaansminimum. De wet introduceert maatregelen die inkomenszekerheid bieden, werk en inkomen flexibeler combineren en de zelfredzaamheid van de doelgroep vergroten. De verwachting is dat de wet per 1 januari 2026 in werking treedt.

Gemeente Ridderkerk ontvangt, net als andere gemeenten, middelen van het Rijk voor de uitvoering van deze wet. De precieze hoogte van deze middelen is nog onbekend, maar ze zijn bedoeld om zowel werkgelegenheid te bevorderen als inkomensondersteuning te bieden. Ridderkerk zet zich in om deze middelen effectief in te zetten, in samenwerking met regionale partners, om de beoogde doelen te realiseren.

#### *Wet van School naar Duurzaam Werk*

De wet van School naar Duurzaam Werk heeft als doel jongeren te begeleiden naar duurzaam werk of terug naar school. Deze wet bevordert een nauwe samenwerking tussen gemeenten, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven, zodat jongeren de juiste ondersteuning krijgen bij hun overgang van school naar werk. De verwachting is dat de wet per 1 januari 2026 in werking treedt. Gemeente Ridderkerk werkt samen met regionale partners aan de implementatie van deze wet. Hierbij wordt ingezet op maatwerktrajecten die jongeren helpen hun weg naar de arbeidsmarkt te vinden of hun opleiding succesvol af te ronden. De gemeente zorgt ervoor dat jongeren de juiste begeleiding krijgen om hun duurzame inzetbaarheid te vergroten, zodat ze met goede perspectieven de arbeidsmarkt betreden of hun opleiding voortzetten.

Gemeenten ontvangen middelen van het Rijk voor de uitvoering van deze wet. De precieze hoogte van deze middelen per gemeente is nog onbekend, maar ze zijn bedoeld om de begeleiding en ondersteuning van jongeren binnen deze wet zo effectief mogelijk vorm te geven.

#### *Transformatieplannen Integraal Zorgakkoord (IZA)*

In regionaal verband worden ter uitvoering van het Regioplan IZA twee transformatieplannen voorbereid.

1. Transformatieplan Versterken zelf- en samenredzaamheid (Ouder wordende samenleving).
2. Transformatieplan Mentale Gezondheidsnetwerken (Mentale gezondheid).

In beide plannen wordt de gemeente als belangrijke partner gezien. Dit biedt voor 2026 en 2027 kansen om met de (tijdelijke) transformatiemiddelen die aan het plan gekoppeld zijn te investeren in zorg, welzijn en preventie. Of gemeenten, waaronder de gemeente Ridderkerk, de transformatieplannen gaan ondertekenen is afhankelijk van de balans tussen de beoogde extra taken en de middelen die daarvoor beschikbaar komen. Met de regio zetten we ons in om daarvoor een realistisch evenwicht te vinden. Een evenwicht wat enerzijds recht doet aan de belangrijke positie van het sociaal domein in de transformatie, maar anderzijds realistisch is over de financiële werkelijkheid waar gemeenten mee te maken hebben.

#### *SPUK GALA*

Het wijzigen van de SPUK GALA of de (gedeeltelijke) keuze voor een alternatieve financiering (inclusief een korting van 10% bij overdracht naar het Gemeentefonds) zou tot financiële gevolgen kunnen leiden rond het verlengen van bestaande productafspraken onder andere met Facet. Nu houden we in onze Begroting nog geen rekening met deze verlenging en zijn vanaf 2026 meerjarig geen lasten en baten opgenomen. Verlenging van de afspraken of wel voortzetten van ongewijzigd beleid zonder dekking zoals die er nu is, kan dan leiden tot extra lasten van circa € 2 ton nadelig. We verwachten rond de zomer meer duidelijkheid te hebben rond de financiering vanuit het Rijk. Dit zal dan in de begroting worden meegenomen.

#### *Beschermd Wonen*

Op 1 januari 2026 wordt het woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen en het objectief verdeelmodel ingevoerd, nadat dit in 2024 en 2025 is uitgesteld. Dit is de start van de doordecentralisatie. Hiermee wordt de gemeente verantwoordelijk voor Beschermd Wonen van eigen inwoners. De gemeente ontvangt hiervoor financiële middelen vanuit het Rijk; de hoogte hiervan is nog niet bekend. Het inhoudelijke aspect van de doordecentralisatie is reeds in 2022 geïmplementeerd binnen de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Rotterdam.

## C. ALGEMENE UITKERING UIT HET GEMEENTEFONDS

### *Nieuwe financieringssysteem gemeentefonds*

De nieuwe systematiek koppelt de ontwikkeling van het gemeentefonds ('accres') vanaf 2024 niet meer aan de rijksuitgaven, maar aan de meerjarige ontwikkelingen van het bruto binnenlands product (bbp). Daarnaast is sprake van een ravijnjaar vanaf 2026, omdat het Rijk een korting van € 3 miljard op het gemeentefonds doorvoerde, zonder dat er taken verdwijnen.

### *Hervormingsagenda Jeugdzorg*

De Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd heeft in het rapport 'Groeipijn' van 30 januari 2025 geconstateerd dat de huidige aanpak onvoldoende is om de problematiek in de jeugdzorg het hoofd te bieden. De commissie adviseert om de financiële afspraken tussen het Rijk en de gemeenten te herijken. De VNG verwacht dat het kabinet de adviezen serieus oppakt en 'van kافت tot kافت' overneemt. Inmiddels is via de Voorjaarsnota van het Rijk een gedeeltelijke compensatie toegekend, maar blijft er nog onduidelijkheid over de incidentele tekorten over 2023 en 2024 en blijft het meerjarige financiële perspectief onzeker, omdat garanties op nakoming van artikel 108:3 Gemeentewet vooralsnog uitblijven (vergoeding van uitvoeringskosten in medebewind). Daar komt bij dat het Rijk vanaf 2028 een aanvullende besparing inboekt volgens een nieuw financieel arrangement waarvan de haalbaarheid onzeker is en zonder hiervoor nu extra middelen beschikbaar te stellen. De mogelijk juridische procedure die de VNG zou willen starten met het oog op naleving van artikel 108:3 Gemeentewet rondom de afhandeling van de tekorten 2023/2024 is door de VNG uitgesteld in afwachting van een nadere ontknoping bij de augustusraming. Op dat moment zal het Rijk met adequate oplossingen moeten komen. Onderdeel van het gesprek is ook nog om het vervoladvies van de Deskundigencommissie, nu gepland voor Q1 2028, te vervroegen naar Q1 2027, zodat tijdig de weging van het financieel kader vanaf 2028 plaats kan vinden. Onderdeel hiervan is ook de uitspraak over de ontwikkelingen 2025-2027 en de compensatie van eventuele tekorten en gemiste indexeringen.

### *Overhevelen Specifieke uitkeringen (SPUK's)*

Het Kabinet heeft aangekondigd om een deel van de SPUK's over te hevelen naar het gemeentefonds met een efficiencykorting van 10%. Het is nog niet duidelijk hoe en in welke vorm dit wordt doorgevoerd. Wij zullen de effecten inzichtelijk maken bij het opstellen van de Begroting 2026 of mogelijk zelfs later.

## D. FINANCIËEL TECHNISCHE UITGANGSPUNTEN

### *Doorwerking structurele effecten uit P&C-documenten*

De structurele effecten uit de Jaarrekening 2024 en 1e Tussenrapportage 2025 zijn onderdeel van de primitieve Begroting 2026.

### *Indexering met consumentenprijsindex op prijs- en loonstijging-gevoelige exploitatie-uitgaven*

Om de (inflatiegevoelige) budgetten gedeeltelijk mee te laten groeien met de stijging van de inflatie wordt op basis van de prognose van het Centraal Plan Bureau (CPB) in het jaarlijks Centraal Economisch Plan van februari 2025 het inflatiepercentage van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp) gebruikt. Dit percentage bedraagt voor het begrotingsjaar 2026 2,4%.

### *Investerings 2026-2029 en indexering*

Voor de Begroting 2026 wordt volgens de nota Activabeleid een investeringslijst 2026-2029 opgesteld. Jaarlijks worden alle investeringen voor alle jaarschijven geïndexeerd met het geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp) van het CPB voor 2026 2,4%. Een realistische planning van deze investeringen moet leiden tot een meer evenwichtige spreiding over de planperiode uitgaande van een realistische ambtelijke capaciteitsinzet. De kapitaallasten zijn gerekend vanaf 1 januari van het jaar ná oplevering van de investering.

### *Regionale indexering (vier grote) gemeenschappelijke regelingen*

In december 2024 heeft het college ingestemd met de door de Kring van gemeentesecretarissen voorgestelde financiële kaders voor de op te stellen begrotingen voor gemeenschappelijke regelingen VRR, GGD, DCMR en GRJR binnen de regio Rotterdam-Rijnmond. Dit betekent een (totale) inflatiecorrectie van 5,2%, waarbij ook de afgelopen drie jaren zijn geactualiseerd op basis van de werkelijke inflatiecijfers. Tevens is in regioverband aan de vier grote gemeenschappelijke regelingen meegegeven dat het financiële perspectief van de gemeenten grote tekorten vanaf 2026 vertoont. Onvermijdelijk is dat ombuigingsmaatregelen bij gemeenten dan ook effect hebben op de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen. Wij hebben hen dan ook gevraagd hierop te anticiperen en op weg naar 2026 zelf met initiatieven te komen die een bijdrage leveren aan de financiële opgave waarvoor wij als gemeenten staan.

Voor de MRDH geldt een afwijkend percentage. Regio Haaglanden coördineert de indexering van de inwonersbijdrage aan het programma Economisch Vestigingsklimaat. Deze indexering komt voor 2026 uit op 4,2% onder voorbehoud van goedkeuring van de Begroting 2026 door het Algemeen Bestuur van de MRDH.

### *Indexering van (belasting)tarieven en heffingen*

Belastingen en heffingen worden conform het tarievenbeleid met de inflatie gecorrigeerd ofwel met 2,4%. Daarnaast wordt bij de opbrengsten rekening gehouden met de woningbouwplanning (areaaluitbreiding) en verminderingen op aanslagen (in verband met bezwaren).

Voor het bepalen van de hoogte en de samenstelling van de tarieven voor (gebonden) heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing en lijkbezorgingsrechten wordt uitgegaan van maximaal kostendekkende tarieven.

### *Algemene uitkering uit het gemeentefonds*

De algemene uitkering in de Begroting 2026 wordt berekend op basis van de meicirculaire 2025, gebaseerd op de Voorjaarsnota van het Rijk met (mogelijk) compensaties en/of nieuw kabinetsbeleid.

### *Marktrente financieringstekort*

De marktrente voor het te berekenen financieringstekort wordt gebaseerd op de rente (ontwikkelingen) in maart 2025 op basis van een 20-jarige lening met jaarlijkse aflossing: 3,5% meerjarig voor nieuw af te sluiten leningen. Kort geld wordt gebaseerd op 2,5%.

### *Rente grondexploitaties*

In de MeerjarenPrognose Grondexploitaties (MPG) van februari 2025 zijn de laatste voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) toegepast. Op basis van de berekening in de Jaarrekening 2024 wordt in het (meest actuele) MPG 2025 1,5% (omslag)rente toegerekend (vorig jaar 1,70%). Vanaf 2025 is het vanuit de BBV verplicht de omslagrente te hanteren en geen eigen percentage voor grondexploitaties. De discontovoet blijft gehandhaafd op 2%.

### *Rente investeringen (omslagrente)*

Het BBV schrijft voor dat rente via de taakvelden wordt toegerekend aan de programma's. Door gebruik te maken van een renteomslag wordt de manier van verantwoorden van de rente in de Begroting geharmoniseerd. Voor 2026 hanteren we een omslagpercentage van 1,5% (2025: 1,5%). De gehanteerde omslagrente mag niet meer dan 0,5% afwijken van de berekende omslagrente. Bij de Begroting wordt nogmaals bekeken of we binnen deze marge blijven.

### *Dividend*

De dividendopbrengsten in de Begroting worden gebaseerd op het niveau van de werkelijke ontvangsten en indien mogelijk op een meerjarenprognose van de betreffende verbonden partij.

### *Financieel toezichtkader van de Provincie*

De uitgangspunten van de Provincie om voor repressief toezicht in aanmerking te komen zijn:

1. De Begroting 2026-2029 moet structureel en reëel in evenwicht zijn of als de Begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in 2029, het laatste jaar van de meerjarenraming, tot stand wordt gebracht.
2. De vastgestelde Jaarrekening 2024 moet vóór 15 juli 2025 en de Begroting 2026 vóór 15 november 2025 aan Gedeputeerde Staten toegezonden zijn.
3. Beoordeeld wordt of de Jaarrekening 2024 structureel en reëel in evenwicht is. Als dit niet het geval is, dan beoordeelt de Provincie dit in relatie tot de uitkomsten van de nieuwe Begroting. Met 'structureel en reëel evenwicht' wordt bedoeld dat de begrote structurele lasten zijn gedekt door begrote structurele baten. Het gaat daarbij om volledige en realistische/ haalbare ramingen.
4. Mochten bezuinigingen, ombuigingen en/of taakstellingen/stelposten nodig zijn, dan ziet zij graag een reëel bezuinigingsplan bij de Begroting tegemoet met daarin onderbouwde maatregelen, die in de tijd ook gerealiseerd kunnen worden. Dit geldt ook voor GR-en, waarbij alleen concrete bezuinigingen in de gemeentelijke Begroting mogen worden opgenomen na een besluit van het Algemeen Bestuur van de GR.
5. Ingeval van tekorten heeft de gemeente sinds 2024 de mogelijkheid om maximaal 10% van het surplus van de Algemene reserve te benutten om de Begroting structureel sluitend te maken binnen de gestelde eisen van voldoende weerstandscapaciteit en een solvabiliteit van minimaal 20%. Een deel van de Algemene reserve wordt dan als een structurele reservemutatie beschouwd, als uitzondering op de regel dat inzet van reserves incidenteel van aard is.

## **BIJLAGEN**

**Bijlage 1 In beeld gebrachte inhoudelijke ombuigingsmaatregelen  
die nog niet ingezet zijn**

| Nr.                                               | Ombuigingsmaatregelen bedragen x € 1.000                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|
| <b>Programma 1 Bestuur en ondersteuning</b>       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |      |      |      |      |
| 1                                                 | <i>Minder bestuurders</i><br>Verlaging van de formatie en/of parttime invulling van 5 naar 4 fte. Bestuurlijk ligt er genoeg op tafel en verkleint dit mogelijk ambities. College acht deze mogelijkheid reëel, maar laat een eventuele keuze over aan gemeenteraad dan wel volgende coalitie.                | 75   | 150  | 150  | 150  |
| 2                                                 | <i>Rekenkamer</i><br>Terugbrengen van het aantal jaarlijkse onderzoeken op basis van realistische ervaringsgegevens.                                                                                                                                                                                          | 15   | 15   | 15   | 15   |
| 3                                                 | <i>Gemeentekrant De Blauwkai</i><br>Het aantal pagina's van De Blauwkai wordt gehalveerd: van gemiddeld 6 pagina's naar gemiddeld 3 pagina's. 'Need to know'-informatie komt in De Blauwkai met verwijzing/verdieping naar online kanalen. 'Nice to know'-informatie wordt via online kanalen gecommuniceerd. | 13   | 25   | 25   | 25   |
| <b>Programma 2 Veiligheid</b>                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |      |      |      |      |
| 4                                                 | <i>Mobiele camera units (MCU's)</i><br>Plaatsing voortaan zelf doen i.p.v. uitbesteden. Buitendienst/boa's zouden deze moeten plaatsen en deze taak erbij krijgen.                                                                                                                                            | 5    | 5    | 5    | 5    |
| <b>Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |      |      |      |      |
| 5                                                 | <i>Gratis OV voor AOW-gerechtigden</i><br>O.b.v. de werkelijke afname is 'scherper ramen' mogelijk zonder gevolgen voor de huidige doelgroep die gratis kan blijven reizen.                                                                                                                                   | 50   | 50   | 50   | 50   |
| 6                                                 | <i>Gratis OV voor AOW-gerechtigden geheel afschaffen</i><br>Dit is geen wettelijke taak. Voor de AOW-gerechtigden zonder aanvullend pensioen (minima) heeft geheel afschaffen echter grote gevolgen voor hun mobiliteit. P.S. Bij keuze voor deze maatregel vervalt bovenstaand punt 5.                       | 334  | 334  | 334  | 334  |
| 7                                                 | <i>Veegfrequentie verhardingen en integraal onderhoudsbestek</i><br>Slimmer inzetten van veeggrondes/veegmachines op verhardingen en bij ondersteuning wijkploeg. Groter risico op (tijdelijk) rommelig straatbeeld en meer klachten.                                                                         | 60   | 60   | 60   | 60   |
| 8                                                 | <i>Lichtmasten schoonmaken</i><br>Schoonmaken is niet noodzakelijk voor de veiligheid, het gebeurt vanuit esthetisch oogpunt. Door deze minder vaak schoon te maken blijven ze langer vies of blijven stickers/beplakking langer zitten.                                                                      | 10   | 10   | 10   | 10   |
| 9                                                 | <i>Planmatig onderhoud wegen</i><br>Alleen noodzakelijk vervangingsonderhoud doen in combinatie met andere infrastructurele werken. Risico op meer klachten en meldingen.                                                                                                                                     | 75   | 75   | 75   | 75   |
| 10                                                | <i>Dagelijks onderhoud wegen</i><br>Alleen noodzakelijk dagelijkse reparaties uitvoeren. Risico op meer klachten en meldingen.                                                                                                                                                                                | 50   | 50   | 50   | 50   |
| <b>Programma 4 Economie</b>                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |      |      |      |      |
| 11                                                | <i>Economische advisering</i><br>Door kritischer te zijn bij de keuze van activiteiten is 'scherper ramen' mogelijk.                                                                                                                                                                                          | 10   | 10   | 10   | 10   |
| <b>Programma 6 Sport, cultuur en recreatie</b>    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |      |      |      |      |
| 12                                                | <i>Wijkdeoteams</i><br>Wegens onderuitputting van de afgelopen jaren is 'scherper ramen' mogelijk zonder de sociale cohesie te verminderen.                                                                                                                                                                   | 30   | 30   | 30   | 30   |
| 13                                                | <i>Bladruimen uit gazons en plantvakken</i><br>Minder bladruimen is goed voor de biodiversiteit. Inwoners ervaren dit mogelijk als rommeliger en onverzorgd.                                                                                                                                                  | 10   | 10   | 10   | 10   |
| 14                                                | <i>Onderhoud openbaar groen</i><br>Het aantal onderhoudsronden verminderen, b.v. van 10x schoffelen naar 8x schoffelen. Nadelig effect op groei/bloei wegens bedekking/doorgroei met onkruiden.                                                                                                               | 55   | 55   | 55   | 55   |
| 15                                                | <i>Vergroenen</i><br>Door minder te vergroenen doen we minder dan volgens beheerplan de bedoeling is.                                                                                                                                                                                                         | 20   | 20   | 20   | 20   |
| 16                                                | <i>Beheergroepen groen</i><br>Plantvakken met duurdere beheergroepen, zoals hagen/rozen, omvormen naar goedkopere beheergroep gazon/ruw gras.                                                                                                                                                                 | 0    | 21   | 21   | 21   |
| 17                                                | <i>Speeltoestellen</i><br>Het bieden van minder flexibiliteit in investeringen bij het vervangen en/of nieuwe aanschaf op verzoek van inwoners.                                                                                                                                                               | 2    | 3    | 5    | 6    |
| <b>Programma 7 Sociaal Domein</b>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |      |      |      |      |
| 18                                                | <i>Meedoen-regeling</i><br>Gezien de trend van de afgelopen jaren is 'scherper ramen' mogelijk. Gezien de 'open einde regeling' wordt het risico op overschrijding van het budget wel hoger. Ruimte die er op dit onderdeel was kan niet of minder voor andere minima-onderdelen worden benut.                | 60   | 60   | 60   | 60   |
| 19                                                | <i>Ondersteuning begeleiding naar werk</i><br>Er is ruimte voor het aframen van middelen, gezien de bestedingen in de afgelopen jaren. Dit zorgt er wel voor dat er minder ruimte is voor nieuwe en innovatieve mogelijkheden om inwoners te laten uitstromen.                                                | 50   | 50   | 50   | 50   |
| 20                                                | <i>Huishoudelijke hulp Wmo</i><br>Gezien de trend van de afgelopen jaren is 'scherper ramen' mogelijk. Gezien de 'open einde regeling' wordt het risico op overschrijding van het budget wel hoger. Ruimte die er op dit onderdeel was kan niet of minder voor andere WMO-onderdelen worden benut.            | 40   | 40   | 40   | 40   |

| Nr.                                                  | Ombuigingsmaatregelen bedragen x € 1.000                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2026         | 2027         | 2028         | 2029         |
|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| 21                                                   | Dagbesteding via WMO<br>Gezien de trend van de afgelopen jaren is 'scherper ramen' mogelijk. Gezien de 'open einde regeling' en forse prijsstijgingen wordt het risico op overschrijding van het budget wel hoger. Ruimte die er op dit onderdeel was kan niet of minder voor andere WMO-onderdelen worden benut. | 50           | 50           | 50           | 50           |
| 22                                                   | Subsidie 'Aanbod Gescheiden opvoeden'<br>De subsidierelatie stopt wegens ontbreken van uitvoerende medewerkers bij de aanbieder.                                                                                                                                                                                  | 70           | 70           | 70           | 70           |
| 23                                                   | Mantelzorg en vrijwilligersbeleid<br>Gezien de trend van de afgelopen jaren is 'scherper ramen' mogelijk zonder dat waardering/ondersteuning vrijwilligers in gevaar komt.                                                                                                                                        | 50           | 50           | 50           | 50           |
| 24                                                   | Ontwikkelingssamenwerking<br>Jaarlijks blijft dit algemene budget onbenut. Is niet-wettelijke taak.                                                                                                                                                                                                               | 15           | 15           | 15           | 15           |
| 25                                                   | Burgeradviesraad Sociaal Domein<br>Het hebben van een adviesraad is wettelijk vastgelegd. Ondersteuning is daarbij nodig, maar kan mogelijk gedeeltelijk worden teruggebracht vanaf 2027. Dit zorgt mogelijk voor minder actieve deelname van inwoners en minder focus op de inhoud.                              | 0            | 15           | 15           | 15           |
| 26                                                   | Leerlingenvervoer<br>Ridderkerk heeft nu de grens op 2 kilometer staan. Als dat opgetrokken zou worden naar 6 kilometer (landelijk), zal toekenning op taxivervoer fors verminderen. Inschatting o.b.v. gegevens 2024.                                                                                            | 111          | 111          | 111          | 111          |
| <b>Programma 8 Volksgezondheid en milieu</b>         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |              |              |              |              |
| 27                                                   | Meetpunt geluid en lucht Rijksstraatweg<br>In de praktijk is er weinig toegevoegde waarde en zijn gegevens weinig bruikbaar. Met een juiste communicatie is stoppen mogelijk.                                                                                                                                     | 25           | 25           | 25           | 25           |
| <b>Niet in programma's opgenomen baten en lasten</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |              |              |              |              |
| 28                                                   | Huisvesting Welzijnswerk<br>Het huisvesten/verhuren van kantoorruimte voor welzijnswerk in het Gemeentehuis lijkt met noodzakelijke verbouwingen haalbaar per 2028.                                                                                                                                               | 0            | 0            | 50           | 100          |
| 29                                                   | Juridische proceskosten<br>Scherper ramen op basis van ervaringscijfers vergroot risico op overschrijding van het budget bij onvoorspelbaarheid aantallen rechtszaken.                                                                                                                                            | 25           | 25           | 25           | 25           |
| 30                                                   | Reiskosten personeel<br>Werkelijke reiskosten declareren i.p.v. vaste vergoeding vooraf voor woon-werk/ thuiswerken. Personeel krijgt er een administratieve handeling bij.                                                                                                                                       | 20           | 20           | 20           | 20           |
| 31                                                   | Vennootschapsbelasting (VPB)<br>Door de verwachte te betalen VPB 'scherper te ramen' groter risico op ontoereikend budget.                                                                                                                                                                                        | 20           | 20           | 20           | 20           |
| 32                                                   | OZB-niet woningen<br>Deze belastingmaatregel bovenop reguliere inflatiecorrectie is mogelijk, waarbij de lasten voor bedrijven gefaseerd stijgen, maar onder het (gemiddelde) regionale en landelijke tarief blijven.                                                                                             | 300          | 600          | 900          | 1.200        |
| 33                                                   | OZB-woningen<br>OZB- variant 2% extra tariefsverhoging bovenop jaarlijkse inflatie. Rijk is voornemens te maximeren, maar Ridderkerk zit (landelijk en regionaal) erg laag met haar woonlasten.                                                                                                                   | 600          | 600          | 600          | 600          |
| 34                                                   | Precariobelasting<br>In 2021 door ons afgeschaft. Overweging om dit her in te voeren. Uitvoering via SVHW mogelijk. Gebruik gemeenteground, nu zonder vergoeding, wordt in rekening gebracht bij ondernemers.                                                                                                     | 80           | 80           | 80           | 80           |
| 35                                                   | Toeristenbelasting<br>In 2012 is tot een alternatieve oplossing gekomen. Overweging om dit te evalueren en alsnog in te voeren. Uitvoering via SVHW mogelijk. De aanwezige toerist betaald uiteindelijk deze belasting.                                                                                           | 60           | 60           | 60           | 60           |
| 36                                                   | Lijkbezorgingsrechten<br>Kostendekking uitbreiden volgens wettelijke mogelijkheden.<br>Lasten voor inwoners bij begraven stijgen harder dan nu voorzien.                                                                                                                                                          | 22           | 44           | 67           | 91           |
| 37                                                   | Afvalstoffenheffing<br>Kostendekking uitbreiden volgens wettelijke mogelijkheden.<br>(Woon)lasten inwoners/bedrijven stijgen harder dan nu voorzien.                                                                                                                                                              | 175          | 350          | 525          | 700          |
| 38                                                   | Rioolrecht<br>Kostendekking uitbreiden volgens wettelijke mogelijkheden.<br>(Woon)lasten inwoners/bedrijven stijgen harder dan nu voorzien.                                                                                                                                                                       | 68           | 136          | 204          | 272          |
| 39                                                   | Leges Burgerzaken<br>Uittreksels en verstrekkingen kunnen (extra) worden verhoogd. Adviezen aan inwoners zijn nu nog gratis. Kosten dienstverlening aan burger en bedrijven nemen daardoor toe.                                                                                                                   | 40           | 40           | 40           | 40           |
| 40                                                   | Evenementenvergunning<br>A- en B- evenementen aanvragen tegen kostendekkend tarief (nu nog gratis) en verhogen overige leges APV. Kosten dienstverlening aan m.n. exploitanten van evenementen nemen daardoor toe.                                                                                                | 10           | 10           | 10           | 10           |
| <b>Over alle programma's heen</b>                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |              |              |              |              |
| 41                                                   | Gemeentelijk te verstrekken subsidies<br>Op de te verstrekken subsidies 3% bezuinigen. Subsidie staat 2025 € 5,5 miljoen x 3% zou afgerond € 160.000 structureel kunnen opleveren vanaf 2029. Idee kan zijn om dit gefaseerd (in meerdere stappen) op te bouwen vanaf 2027.                                       | 0            | 80           | 120          | 160          |
| <b>Totaal mogelijke ombuigingsmaatregelen</b>        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>2.705</b> | <b>3.474</b> | <b>4.132</b> | <b>4.790</b> |

